

สรุปผลการประชุม Inception meeting of IDRC-funded Project: Towards Improved Market Access for
ASEAN Agricultural Commodities

ระหว่างวันที่ 23 – 26 มีนาคม 2553 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย

การประชุมครั้งนี้มีผู้เข้าประชุม รวม 21 คน จาก 11 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย กัมพูชา อินโดนีเซีย เคนยา ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย อเมริกา และเวียดนาม

1. สรุปผลการประชุมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย ดังนี้

1.1 การร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ของโครงการที่มุ่งเน้นการช่วยเหลือเพื่อพัฒนากลุ่มประเทศอาเซียนให้มีความสามารถเท่าเทียมกันในด้านการวินิจฉัยศัตรูพืชและสอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ ทั้งในส่วนโครงสร้างพื้นฐานที่ดี เช่น อาคารสำนักงานและอุปกรณ์ และการฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีทักษะด้านการตรวจวินิจฉัยศัตรูพืช และการจำแนกชนิดได้อย่างถูกต้อง และการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มอาเซียนที่มีความคล้ายคลึงกันของชนิดสินค้าเกษตรส่งออก โดยเฉพาะสินค้ากลุ่มผักและผลไม้สด เพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองในการเปิดตลาดการค้าสินค้าเกษตรที่มักพบปัญหาที่คล้ายคลึงกัน ความร่วมมือดังกล่าวคาดหวังให้เกิดผลดีต่อภาคการผลิตโดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยที่มีจำนวนมาก

1.2 การร่วมกำหนดแนวทางสร้างเว็บไซต์เครือข่ายข้อมูลด้านการวินิจฉัยศัตรูพืชระหว่างประเทศอาเซียน ซึ่งจะเป็ศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ด้านการวินิจฉัยศัตรูพืช เช่น รายละเอียดของโครงการ การลงทะเบียนผู้เชี่ยวชาญผ่านเว็บไซต์ซึ่งจะกลายเป็นฐานข้อมูลทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของอาเซียน ข้อมูลกำหนดการประชุมระหว่างสมาชิกและข่าวการฝึกอบรม รายละเอียดแนวทางและขั้นตอนการส่งตัวอย่างศัตรูพืชข้ามประเทศเพื่อการวิเคราะห์ เป็นต้น

1.3 โครงการพัฒนาเครือข่ายการวินิจฉัยศัตรูพืช โดยมีศูนย์วิจัย Commonwealth Agricultural Bureau International (CABI) Southeast & East Asia Regional centre ประเทศมาเลเซีย เป็น clearing house การดำเนินงานจะมีการตั้งผู้แทนเข้าร่วมในคณะกรรมการพิจารณาโครงการ (steering committee) วัตถุประสงค์ของโครงการนี้ นอกจากความร่วมมือทางวิชาการแล้ว ยังให้ความสำคัญต่อการรวบรวมความเห็นจากภาคการผลิตและผู้ส่งออกด้วย

1.4 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ (strategy map) ร่วมกันโดยพิจารณาจากกรณีศึกษาการเปิดตลาดสินค้าเกษตรที่แต่ละประเทศนำเสนอ และการมีส่วนร่วมของแต่ละภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทานในการหาแนวทางแก้ไขปัญา โดยส่วนใหญ่ปัญหาที่พบมีความคล้ายคลึงกัน คือ 1) ไม่มีข้อมูลรายชื่อศัตรูพืชของสินค้า (pest list) ทำให้ไม่สามารถเตรียมข้อมูลแก่ประเทศผู้นำเข้าในการวิเคราะห์ความเสี่ยงศัตรูพืชได้ 2) ไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังจกภาครัฐในการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อกำจัดศัตรูพืช ทั้งนี้เนื่องจากการกำหนดนโยบายของรัฐยังไม่เห็นความสำคัญของการลงทุนในด้านนี้ เช่น การพัฒนา treatment ในการกำจัดศัตรูพืช 3) เจ้าหน้าที่ขาดทักษะในการเจรจาต่อรอง ทำให้เกิดความเสียเปรียบเมื่อมีการเจรจากำหนดเงื่อนไขการนำเข้า และ 4) การกีดกันทางการค้าของประเทศผู้นำเข้า ที่นำมามาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชมาใช้มากขึ้น รวมถึงการนำมาตรการด้านความปลอดภัยอาหารมาใช้ร่วมกับด้านสุขอนามัยพืชด้วย เช่น การบังคับให้มีระบบตามสอบซึ่งเป็นอุปสรรคต่อเกษตรกรรายย่อย

ข้อเสนอแนะ

มกอช. ในฐานะหน่วยประสานด้านสุขอนามัยพืชของประเทศ จะประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการ ดังนี้

1. การจัดทำฐานข้อมูลด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยศัตรูพืช เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันในกลุ่มประเทศอาเซียน
2. ติดตามความคืบหน้าของโครงการพัฒนาเครือข่ายการวินิจฉัยศัตรูพืช และการสร้างเว็บไซต์ เพื่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมภายใต้โครงการที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย